

Månadsrapport till nämnd

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd
Dec 2025

2026-02-04

Diarienummer: 25AFN15

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport.....	3
2 Resultat	3
3 Investeringsverksamhet	12
4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU).....	13

1 Resultatrapport

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %
TOTALT	202501-202512	202501-202512		2024 / 2025
Intäkter				
Taxor och avgifter	4 945	2 522	2 423	43,6%
Hysesintäkter	24 452	23 598	854	8,2%
Statsbidrag	123 686	108 555	15 131	-8,3%
Övriga intäkter	104 982	94 227	10 755	9,2%
Kommunbidrag	1 259 978	1 259 978	-0	3,4%
Summa intäkter	1 518 043	1 488 880	29 163	2,8%
Kostnader				
Personalkostnader	-804 740	-811 057	6 317	-5,8%
Inhyrd personal och konsulter	-8 045	-807	-7 238	3,8%
Bidrag och transfereringar	-235 086	-221 394	-13 692	8,7%
Köp av verksamhet och entrepren	-284 430	-262 053	-22 377	8,1%
Hyror och fastighetskostnader	-111 540	-113 458	1 918	-1,2%
Övriga kostnader	-50 101	-49 662	-439	-5,2%
Material och förbrukning	-13 666	-14 093	427	3,2%
Fordon och transporter	-13 518	-13 231	-287	0,9%
Måltider	-1 327	-1 288	-39	0,0%
Avskrivningar och intern ränta	-1 587	-1 837	250	10,5%
Summa kostnader	-1 524 039	-1 488 880	-35 159	-0,7%
Resultat	-5 996	0	-5 996	

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för AFN, december 2025

Nämnden har ett underskott från 2024 att hantera vilket Kommunstyrelsen beslutat fördela över en treårsperiod med start 2025. För 2025 har nämnden därför tilldelats 24 mnkr extra, 2026 minskas kommunbidraget med 20 mnkr och 2027 med resterande 4 mnkr.

Året resultat uppgår till -6,0 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

Nämndens totala personalkostnader (inkl inhyrd personal) har minskat i förhållande till föregående år. Detta trots att nämnden fortsatt har behov av bemanningssköterskor samt att det inom boendestöd finns behov av individuella lösningar som kräver mer personal.

Antalet köpta platser (LSS/SoL) har ökat i förhållande till föregående år, där det under

året även funnits behov av utredningsplatser enligt HSL, som är extra kostsamma.

I Gävle kommun har antalet personer som beviljats daglig verksamhet ökat stadigt, vilket medför ett konstant behov av fler lokaler. Trots det ökande behovet av lokaler har ytan för daglig verksamhet inte ökat, vilket leder till utmaningar i att tillgodose alla behov och nämnden riskerar kommande viten.

Sedan ukrainare tillåtit ansöka om folkbokföring i Sverige har schablonintäkterna från Migrationsverket ökat. Dessa intäkter förväntas ligga på liknande nivå även 2026 men sedan avta rejält från 2027. Kostnader för ekonomiskt bistånd är närmare 9 % högre än föregående år, antalet hushåll som fått bidrag har ökat med knappt 6 %.

Utifrån att finansieringen av sk trygghetsanställningar inte är hanterad motsvarande kostnaden 16,5 mnkr (i stället intern fördelning från nämndens andra verksamheter) innebär det i praktiken att nämnden skulle ha ett positivt resultat om nämnden tilldelats kommunbidrag för denna verksamhet. I kommunfullmäktiges beslut om delårsrapport 1 i juni framgår att de nämnder som har trygghetsanställda tillåts redovisa underskott kopplat till dessa och att kommunfullmäktige fastställer en långsiktig hantering och finansiering av trygghetsanställda i budget och kommunplan för 2026.

Arbetet med nya Socialtjänstlagen har bedrivits i projektform under 2024-25.

Målsättningen är att enligt nya lagens intentioner skapa en socialtjänst som är mer tillgänglig och förebyggande i sina insatser. Dessutom ska utveckling ske avseende kunskapsbaserade insatser samt jämlikhet och jämställdhet. Ett omfattande arbete har bedrivits och lämnas över för genomförande 2026. Tonvikten på de insatser som har påbörjats handlar bl a om mötesplatser/ träffpunkter för funktionshindrade för att bryta ofrivillig ensamhet samt meningsfull fritid för personer med funktionshinder. Det förebyggande perspektivet är prioriterat i det fortsatta arbetet. Alla insatser har finansierats via det statsbidraget för nya SoL.

Kommunstyrelsen har beslutat att utöka nämndens kommunbidrag som kompensation för kapitaltjänst och hyror gällande färdigställda investeringar, motsvarande 581,1 tkr. Kommunstyrelsen har justerat ner nämndens kommunbidrag med -3,3 mnkr för nettot av överkompensation PO (-7,1 mnkr) samt underkompensation löneökning (+3,8 mnkr).

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet per verksamhetsområde

Funktionsnedsättning -31,9 mnkr (nov -26,3 mnkr)

Boende LSS -18,9 mnkr (nov -17,6 mnkr)

Avvikelsen mot budget beror till stor del på köp av utredningsplatser barn/ungdom och köpt plats för vuxna. Externa köp av platser genomförs främst vid gynnande beslut som inte kan verkställas utifrån brist på vakanta lägenheter, och i undantagsfall på grund av komplexa behov och/eller skyddsbehov hos kund. Vidare beror avvikelsen mot budget också på behov av högre bemanning utifrån komplexa individärenden. Det finns även behov av dubbelbemanning nattetid inom enheterna.

Åtgärd till avvikelsen

Arbetet med implementering av bemanningshandboken och schemaanalyser fortsätter och ger resultat. Restriktivitet kring återbesättning av vakanser och tillsättning av vikarier. Ett flertal åtgärder har tagits fram och de åtgärder som bedöms frigöra direkta eller indirekta ekonomiska resurser prioriteras.

Hälso- och sjukvård -4,2 mnkr (nov -4,1 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnader för bemanningssköterskor är fortsatt höga och anledning till den negativa avvikelsen, per december uppgår kostnaden till 7,6 mnkr. Av dessa kostnader för bemanningssköterskor är 0,5 mnkr aktiviteter inom statsbidragen för God och Nära Vård samt beredskap. Hyrsköterskor ersätter vid vakanser. Utöver dessa finns hyrsköterska i verksamheten för att stödja vid introduktion av nya medarbetare. Totalt antal årsarbetare, bemanningssköterskor, för december månad: 5,3

Åtgärd till avvikelsen

Kontoret har vidtagit åtgärder för att minska antal uppsägningar. Riktade åtgärder för att minska hyrbehov:

- Utökning med en femte enhetschef för ökad tillgänglighet till chef – närvarande chef. Tjänsten finansieras genom avveckling av två koordinatortjänster.
- Infört telefonistöd med köfunktion; MICC. Detta för att samtal från patienter och anhöriga skall komma fram. En kvalitetshöjning, men leder även till minskad

stress hos ledningssköterskor.

- Infört beslutsstöd, VISAM, för samtliga sjuksköterskor
- Kompetensutveckling inom palliativ vård
- Fortsatt genomlysning och arbete kring schemaläggning och arbetstider utifrån ett helhetsperspektiv
- Förbättringsarbeten utifrån rapport om avslutsorsaker sjuksköterskor
- Rekryteringskampanj pågår 2025
- Inrättande av fyra nya tjänster med förlängd tid för introduktion

Ovan angivna åtgärder har samtliga haft som syfte och mål att behålla sjuksköterskor men även kunna attrahera nya sjuksköterskor att ta anställning. Kontor Hälso- och sjukvård noterar över året en trend med minskad rörlighet avseende uppsägningar. 2025 var den uppgiften 12,93 % - att jämföra med 40 % år 2024.

Flertal av åtgärder är vidtagna utifrån de förbättringsförslag som återgavs i rapporten: "Avslutningsorsaker sjuksköterskor Gävle kommun" – kommenterad av kontorschef maj 2025. Förbättringsförslagen utgår således från de förslag som de sjuksköterskor som sade upp sig 2024 angav var anledning till avslut; tex behov av ett mer närvarande ledarskap vilket tillgodoses genom utökning antal enhetschefer.

Av de fyra nya introduktionstjänsterna återfinns två sjuksköterskor inom organisationen. Det är ett högt söktryck avseende dessa tjänster.

Personlig assistans -1,5 mnkr (nov -1,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens avvikelse avser personalkostnader, vilket bland annat beror på svårigheter i schemaläggning i samband med avtalsförändringar. Detta leder till fler antal vikarietimmor och övertidsersättning. Verksamheten har även ökad övertid för att ersätta sjukskrivna vikarier. Kostnader för OB-ersättning och jour är också något högre än budgeterat. Intäkt i form av tillägg för förhöjd ersättning från Försäkringskassan gällande augusti-december 2025 saknas i utfallet på grund av eftersläpande utbetalningar.

Åtgärd till avvikelsen

Arbete pågår gällande schema och planeringsarbete. Verksamheten ser över möjligheterna till ett samarbete inom hela LSS-området för att minska

vikarieanvändningen. Arbete med förhöjd ersättning ger i viss mån ökade intäkter.

Boendestöd och personligt stöd -0,5 mnkr (nov -0,3 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Avvikelse avser lägre antal beviljade timmar i förhållande till budget.

Åtgärd till avvikelsen

Verksamheten arbetar för bland annat minskad vikarieanvändning. Arbetar med schema- och planeringsteamet vilket eventuellt kan ge ytterligare effektivisering av personalresurser.

Socialpsykiatri -2,8 mnkr (nov -2,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens avvikelse beror på ökat behov av timvikarier utifrån ett kund- och arbetsmiljöperspektiv. Det är också ökade kostnader utifrån rehabiliteringsåtgärder. Verksamheten rapporterar om behov av stöd från väktare samt dubbelbemanning vilket även det medfört ökade kostnader. Kostnader för köp av plats belastar detta område under perioden januari till oktober, vilket inte är budgeterat och det har också bidragit till det negativa resultatet.

Korttidsenhet Vuxen LSS +0,8 mnkr (nov +0,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Avvikelse avser lägre personalkostnader än budgeterat. Frånvaron är låg inom enheten. Verksamheten av erhållit ersättning för verkställande av ett gruppboföreslagningsbeslut till och med början av juni. Minskad bemanning under hösten har varit möjligt till följd av att ny kundgrupp har lägre behov av personlig omvårdnad.

Uppdragstagare -0,1 mnkr (nov -0,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten har hanterat ökade volymer trots fast ersättning. Under hösten har det

skett en minskning med 44 ärenden jämfört med delår 2, vilket har inneburit en förbättring av resultatet i jämförelse med tidigare prognos.

Åtgärd till avvikelsen

Verksamheten arbetar med att ta fram mätetal för enheten, för att kunna få en bättre förståelse kring kostnaderna. Det pågår även ett arbete kring nivån på arvudet. Det har identifierats att släpande tidrapporter förekommer, vilket försvårar arbetet med att beräkna verksamhetens kostnader. Under 2026 kommer arbete med rutiner att fortsätta för ett förändrat arbetssätt.

Förebyggande insatser och aktiviteter +2,5 mnkr (nov +2,0 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten har hanterat den besparing som nämnden beslutat om för 2025. Avvikelsen beror på anställningsstoppet och dröjsmål att få beslut om undantag. Det innebär att EDV periodvis har gått 10 medarbetare kort i bemanning vilket inte är hållbart för utförandet av verksamheten. Återrekrytering pågår.

För EDV har det under 2024-25 tillkommit ett stort antal nya brukare, ett flertal har omfattande behov av stöd och i flera fall behövs en eller två personal per brukare. Personal- och lokalbrist leder till brukare i kö vilka inte kan verkställas eller i tillräcklig omfattning.

En viktig framgångsfaktor inom EDV har tidigare varit att all personalfrånvaro hanterats via en egen poolgrupp vilket medfört att verksamheten begränsat behovet av timvikarier. Detta har givit bättre ekonomi och kvalitet genom god person- och stödkontinuitet för brukarna och även skapat trygghet för medarbetarna. Till följd av anställningsstoppet har det dock saknats tillräckligt med medarbetare i poolgruppen vilket påverkat arbetsmiljö och verksamhet negativt. Behovet av ersättningsrekrytering är stort för att ha förmåga att klara uppdraget med ökat antal brukare.

Åtgärd till avvikelsen

EDV ingår som del i besparingar inom funktionsnedsättningsområdet 2025. EDV har fört dialog med brukare/anhöriga för att se över förutsättningar att erbjuda deltidsbrukare plats antingen förmiddag eller eftermiddag, i stället för att låsa tid mitt på dagen. Detta ger ökad effektivitet av befintliga resurser och platser. Mycket arbete läggs även på pusslet av brukare och tillgängliga platser för att hålla hög effektivitet

kombinerat med tillräcklig kvalitet i utförande.

Myndighet -7,2 mnkr (nov -2,3 mnkr)

Personlig assistans -3,3 mnkr

Lägre utförd tid än planerat i egen regi ger positiv avvikelse med +3,4 mnkr.

Högre utförd tid än planerat i extern regi samt kostnad till Försäkringskassan för 20 första timmarna ger negativ avvikelse motsvarande -6,7 mnkr, vilket avser kostnader för 13 månader för att komma i fas med periodisering av kostnad på rätt år.

Boendeplatser LSS och SoL -3,9 mnkr

För närvarande finns 18 icke verkställda beslut. Pågående ansökningar behöver beaktas för 2026, då det inte budgeteras för avvikelser.

Arbetsmarknad och stöd +14,2 mnkr (nov +12,1 mnkr)

Ekonomiskt bistånd -2,6 mnkr (nov -2,1 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Nämnden beslutade om besparing 2025 på minskade kostnader för ekonomiskt bistånd om 3,4 mnkr. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har varit högre än budgeterat, dessa kostnader täcks till stor del av ökade statsbidrag.

Arbetsförmedlingens utrymme för introduktionsjobb för Gävle har minskats från 100 till 35, vissa av de avslutade personerna har gått åter i försörjningsstöd. Arbetslösheten är fortsatt hög i Gävle och ligger på 8,8% vilket är tredje högst i länet, en minskning sker men främst för personer närmast arbetsmarknaden. Ukrainare tillkom som ny målgrupp med rätt till försörjningsstöd under senhösten 2024. Dessa faktorer har tillsammans ökat antalet försörjningsstödstagare med 31 personer i december jämfört med december 2024.

Åtgärd till avvikelsen

Positivt utfall kräver att Arbos kan fortsätta leverera och göra att kunder inte behöver ekonomiskt bistånd. Antalet förändringsledare minskar utifrån kommunens anställningsstopp samtidigt som antalet kunder ökat. Verksamheten fortsätter utveckla sitt arbetssätt för att föra personer ut i egen försörjning.

Mottagandet av Ukrainare ger ett ökat statsbidrag från Migrationsverket under året,
9

vilket täcker stora delar av kostnadsökningen i ekonomiskt bistånd under 2025. Den intäkten upphör dock till stor del senare delen av 2026 samt 2027.

Trygghetsanställda +2,1 mnkr (nov +2,0 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Lönekostnaderna för trygghetsanställda har varit lägre än planerat, skälen för detta är det något minskade antalet trygghetsanställda.

Åtgärd till avvikelsen

AFN beslutade i februari 2025 att inte längre betala ut handledarbidrag för trygghetsanställda vilket minskar kostnaderna med 2,1 mnkr i helårseffekt. Detta är genomfört.

Övriga beredskapsanställningar +1,2 mnkr (nov -0,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Arbetsförmedlingens täckningsgrad för lönekostnader i nystartsjobb och introduktionsjobb har sänkts under året, detta ger högre kommunal kostnad jämfört med budgeterat.

Arbetsförmedlingen gav 2024 en ökad tilldelning av utrymme för introduktions- och nystartsjobb i Gävle. Inför 2025 halverade AF dock antalet introduktionsjobb. Sänkning av antalet introduktionsjobb från 100 har genomförts och är nu nere i 30 st. Dessa tjänster används som ett sätt att sänka det ekonomiska biståndet, samt som väg ut i reguljär anställning och till egen försörjning. Arbetsförmedlingen beslutade utan förvarning i mars 2025 att inte bevilja fler nystartsjobb varför dessa fasas ut efterhand som anställningarna löper ut.

I maj 2025 beslutade regeringen att tilldela Gävle kommun 4,4 mnkr för feriejobb till unga, vilket var drygt dubbelt så hög summa som förra året.

Arbos personal- och driftskostnader +13,5 mnkr (nov +12,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Till följd av anställningsstoppet och tidsutdräkt att få beslut om undantag går Arbos

fortfarande kort på bemanning. Allt för många i personalen lämnar till Försäkringskassan och Kriminalvård m.m. vilka ger markant högre löner. Det innebär tapp och ständiga behov av återrekrytering vilket tar tid innan personerna är på plats. Personalbristen i kombination med ökat antal kunder har medfört ett minskat utförande av verksamhet kombinerat med en försämrad psykosocial arbetsmiljö för medarbetare och chefer.

Åtgärd till avvikelsen

Återbesättning av bland annat förändringsledare var länge stoppad till följd av kommunens anställningsstopp. Däremot genomfördes återbesättning av försörjningsstödshandläggare för medarbetare som har slutat eller gått på föräldraledighet m.m. Till detta kommer personal som lämnar till statliga aktörer. Verksamhetsområdet är i stort behov av återhämtning av förlorad personalstyrka för att mäka med att bedriva viktiga delar av verksamheten.

Genom oväntad hög intäkt av schablonersättning från Migrationsverket täcks 5,1 mnkr för Arbos utförande av flyktingsamordning och integrationsinsatser för nyanlända. Denna intäkt kommer vara tillföras även 2026 i och med ökat antal personer med uppehållstillstånd, via att ukrainska flyktingar nu fått rätt att bosätta sig i Sverige. År 2027 upphör den intäkten till stor del igen.

Vuxenutbildning -0,4 mnkr (nov -0,9 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Statsbidrag är mycket svåra att prognostisera, de beror på söktryck och antalet kursstarter, samt vissa förändringar i vad som ges bidrag till mm. Del av negativ avvikelse kommer av intern omfördelning av Migrationsverkets schablonersättning mellan Vux och Arbos. Kostnaderna för SFI har varit lägre än prognosticerat.

Tre yrkesutbildningar är särskilt dyra för Vuxenutbildningen, endast halva kostnaden täcks av statsbidrag och resterande via kommunbidrag. Detta för yrkesutbildningar som branscherna starkt efterfrågar på grund av svårighet att få tag på arbetskraft.

Åtgärd till avvikelsen

AFN:s besparingsbeslut 2024 om minskning av personal har hanterats genom avslut av 18 aa lärare, stödpersonal och chef är genomförda via ålderspension, överflytt till Utbildning Gävle, uppsägningar mm. Den besparing nämnden beslutade om i februari

2025 genomförts via fortsatta personalminskningar, detta samtidigt som söktrycket på vuxenutbildningar har ökat med 20 %.

Övergripande +12,1 mnkr (nov +10,4 mnkr)

Utveckling och stöd +3,1 mnkr (nov +3,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Positiva avvikelser på hyresintäkter, hyreskostnader och personalkostnader. Negativ avvikelse på larm och bevakning.

Åtgärd till avvikelsen

Utveckling och stöd fick i februari 2025 ett ytterligare beslut om besparing kopplat till det underskott som AFN har. Kontoret har aktivt arbetat med att minska kostnader inom exempelvis licenser och IT, men även vakanshållit tjänster där så varit möjligt.

Sektorövergripande samt mindre enheter +9,0 mnkr (nov +6,9 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kommunbidraget ombudgeterat/minskat utifrån KS beslut gällande kompensation för PO och löneökning. Planerad öppning av nytt serviceboende försenad, vilket ger positiv avvikelse på personalkostnader.

3 Investeringsverksamhet

Nämnden har en justerad investeringsbudget från 5,3 mnkr till 2,9 mnkr till följd av förskjutning i tidplan för ett boende.

Utfallet på investeringsverksamheten är 1,3 mnkr. Investeringar avser inventarier kopplade till det nya barnboendet samt ny servicebostad, passagesystem, uppgradering av trygghetslarm/överfallslarm, brandlarm samt vitvaror till gruppboende.

Återhållsamhet generellt samt gällande anpassningar av lokaler gäller fortsatt.

4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Investeringsverksamhet

Nämnden har ett underskott från 2024 att hantera vilket Kommunstyrelsen beslutat fördela över en treårsperiod med start 2025. För 2025 har nämnden därför tilldelats 24 mnkr extra, 2026 minskas kommunbidraget med 20 mnkr och 2027 med resterande 4 mnkr.

Året resultat uppgår till -6,0 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

Nämndens totala personalkostnader (inkl inhyrd personal) har minskat i förhållande till föregående år. Detta trots att nämnden fortsatt har behov av bemanningssköterskor samt att det inom boendestöd finns behov av individuella lösningar som kräver mer personal.

Antalet köpta platser (LSS/SoL) har ökat i förhållande till föregående år, där det under året även funnits behov av utredningsplatser enligt HSL, som är extra kostsamma.

I Gävle kommun har antalet personer som beviljats daglig verksamhet ökat stadigt, vilket medför ett konstant behov av fler lokaler. Trots det ökande behovet av lokaler har ytan för daglig verksamhet inte ökat, vilket leder till utmaningar i att tillgodose alla behov och nämnden riskerar kommande viten.

Sedan ukrainare tillåts ansöka om folkbokföring i Sverige har schablonintäkterna från Migrationsverket ökat. Dessa intäkter förväntas ligga på liknande nivå även 2026 men sedan avta rejält från 2027. Kostnader för ekonomiskt bistånd är närmare 9 % högre än föregående år, antalet hushåll som fått bidrag har ökat med knappt 6 %.

Utifrån att finansieringen av sk trygghetsanställningar inte är hanterad motsvarande kostnaden 16,5 mnkr (i stället intern fördelning från nämndens andra verksamheter) innebär det i praktiken att nämnden skulle ha ett positivt resultat om nämnden tilldelats kommunbidrag för denna verksamhet. I kommunfullmäktiges beslut om delårsrapport 1 i juni framgår att de nämnder som har trygghetsanställda tillåts redovisa underskott kopplat till dessa och att kommunfullmäktige fastställer en långsiktig hantering och finansiering av trygghetsanställda i budget och kommunplan för 2026.

Arbetet med nya Socialtjänstlagen har bedrivits i projektform under 2024-25.

Målsättningen är att enligt nya lagens intentioner skapa en socialtjänst som är mer tillgänglig och förebyggande i sina insatser. Dessutom ska utveckling ske avseende kunskapsbaserade insatser samt jämlikhet och jämställdhet. Ett omfattande arbete har

bedrivits och lämnas över för genomförande 2026. Tonvikten på de insatser som har påbörjats handlar bl a om mötesplatser/ träffpunkter för funktionshindrade för att bryta ofrivillig ensamhet samt meningsfull fritid för personer med funktionshinder. Det förebyggande perspektivet är prioriterat i det fortsatta arbetet. Alla insatser har finansierats via det statsbidraget för nya SoL.

Nämnden har en justerad investeringsbudget från 5,3 mnkr till 2,9 mnkr till följd av förskjutning i tidplan för ett boende. Utfallet på investeringsverksamheten är 1,3 mnkr. Investeringar avser inventarier kopplade till det nya barnboendet samt ny servicebostad, passagesystem, uppgradering av trygghetslarm/överfallslarm, brandlarm samt vitvaror till gruppboende.

Återhållsamhet generellt samt gällande anpassningar av lokaler gäller fortsatt.